

Hayat

*Hayata, daima hayat.. dün-
yaya daha çok hayat katalım!...*

Nietzsche

Cilt VI. 29, Teşrinievel, 1929 .Sayı:142

Yazılar vs yazarlara

29 Teşrinievel
Yüksek tahsil meselesi
Ressamlarımızı anlamak
Bir cenaze alayı
Ahlak terbiyesi
Eğmont
29 - 30 Teşrinievel 1339
Frine'nin heykeli
Quetta çarşısı
Yolcu duygu ve görüşü

H. M.
Mehmet Emin
M. Şekip
Enis Behiç
Kadri
Sami Sabit
Gazi Mustafa Kemal
Şükûfe Nihal
İffet Halim
Cevat

Fotoğraf neler yapıyor?
Keman san'atı ve biz
Meydanlar
Yeşilcami ve Yeşilturbe
Acara cumhuriyetinde
Ankara postası
Kör kuyu
Eski kılıç (hikâye)
Şeytanın merhameti (hikâye)
Munisler (Dostoyevkiden)

Nusret Kemal
M. Ragıp
Celal Esat
Nurettin
İ. Hikmet
Hikmet Şevki
Faruk Nafiz
Aka Gündüz
A. Gaffar
A. Ragıp

29 Teşrinievel

Bugün Türkiye Cumhuriyeti altıncı yaşına giriyor. Altı yaşındaki bir teşekkül henüz çocuk dımdır. Bu çocuğu dikkatle büyötmek, kuvvetli yetiştirmek için bu günkü nesil, elinden ne geldi ise, yapmaktan çekinmedi ve bu ihtimamla cumhuriyeti miz şimdi bütün tehlikelere, bütün arızalara karşı emniyet içindedir.

Cumhuriyet, bu devrin, bu neslin çocuğudur. Onu biz evlat gibi sevdik. Bu çocuk gelecek neslin kardaşı, ondan sonrakilerin de babası olacak ve nihayet, mermer bir heykel gibi, nesilden nesle, asırdan asra, başı yukarda, göğsü geniş ve genç,

intikal edecektir. Biz, yarınki nesillerin tapacağı putu, bu yeni timsalde görüyoruz. Dünyada hiç bir put bu kadar mukaddes olmamıştır!

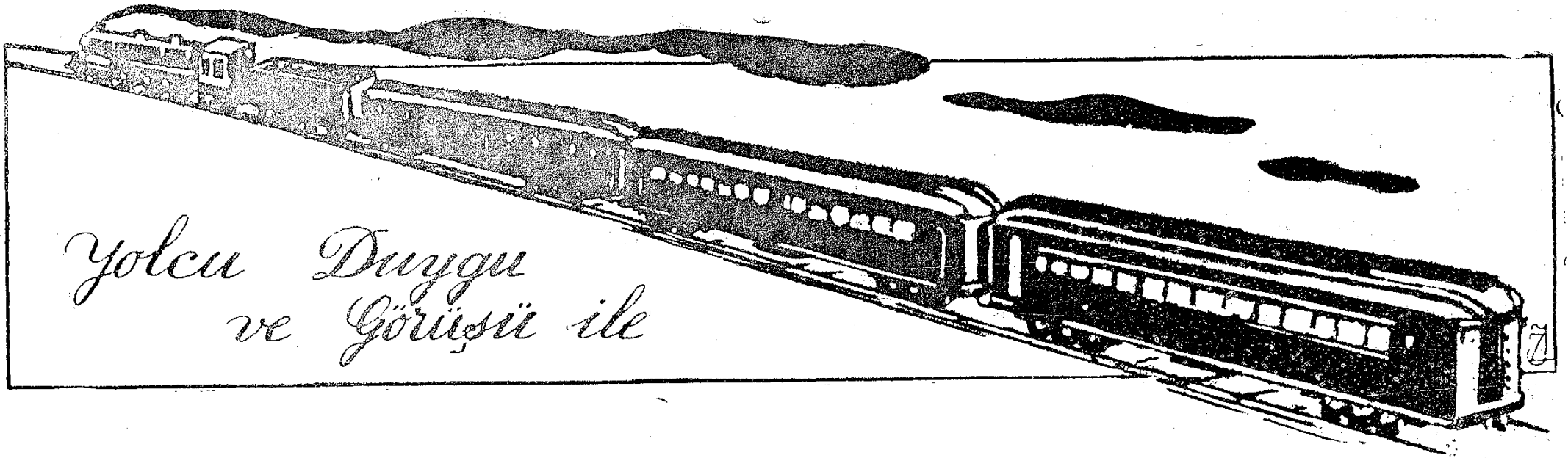
Gaziye Cumhuriyetten evel tanıdık, fakat Gazi Cumhuriyeti hepimizden evel tanımıştır. Bize Cumhuriyeti tanıtan odur, ve eğer o tanıtmamış olsaydı biz bu büyük hakikatın rüyasını görmeden istiklali gaiplere karışmış bir millettik. Bunun için Cumhuriyet, Gazi, bizim lisanımızda birbirine karışan, birbirile kaynaşan iki kelimedir ki bunu bizden öğrencek olan bütün nesiller bu iki

kardeş kelimeyi birbirinden ayıramayacaklardır.

Gazi, yalnız zamanını aşmış, istikbale hüküm eden bir deha değildir, O aynı zamanda, mensup olduğu cemiyeti devrinin ilerisine götürmüş, milletine ve milletlere geniş yollar açmış bir dehadır. Bütün Asya, beklediği fecri, onun parmağının ucundan görebilir.

Gazi 1789 ihtilalini 1335 te yaptı. 1339 da bizi 1871 inkılabına erıştirdi ve bugün bütün medenî milletler gibi, bütün medenî milletlerle yana, 1929 da bulunuyoruz.

H. M.

Yazan: Cevat

I

Bir tren muhaveresi ve bir fikir:

Yol arkadaşım çok çalışkanlığıyla meşhur bir vekilimin, fazla yorgun zamanlarında, Ankaradan trene binerek İstanbul'a kadar hiç bir yere çıkmaksızın gidip geldiğini ve ancak bu suretle bir parça dinlendiğini anlattı.

Kendimi düşündüm. İşten çıktım, yeni bir işe gidiyorum ve fasıla vermeksizin yine işe döneceğim. Bu muhavere ve düşünce kafamda bir fikre şekil verdi:

Eski zamanın adamı için yolculuk bir azap ve yorgunluk menbaı idi; yeni devrin insanı için istirahat vasıtası oldu. Bu tezât bence dünle bugün arasındaki farkın en karakteristik izahlarından biridir.

II

İstanbuldan hareket ederken:

Büyük Avrupa şehirlerine gidip gelmek artık bizde de gündelik işlerden oldu. Paris, Berlin, Ankaraya komşu kapusu kadar yakın geliyor. Bu iki büyük ve güzel şehrin yollarını memleketin bir çok münevverleri gittiler ve geldiler.

Tanzimattan bu güne kadar bir çok güzide kalemler, kimi hayretle, kimi ibretle, kimi de dikkatle temaşa ederek, bu yolları ve elleri tasvir ettiler. Öyle ki görmiyenler de görmüş gibi oldular.

Bunun için ben bu yollarda ve ellerde en yeni ve güzel ne gördümse ve duyumsa onları iki kalem zarbasile göstermeye ve duyurmaya çalışacağım.

III

İstanbul - Peşte vagonunda iki üç yabancı yolcudan başka erkeksiz iki de türk hanımı seyahat ediyor. Yolculukları Sofyaya kadar devam eden bu hanımefendilerin ağırbaşlı ve gün görmüş Avrupalı hanımlara gıpta verecek kadar nazik ve kibar hareketleri bana gurur verdi. Takri ben on sekiz sene evvel yine bu yolda iki türk hanımile beraber yolculuk etmişim. Bir o hanımları düşüüdüm, bir de bu hanımefendilere baktım: aradaki fark bana gelecek nesil için ümit verdi. Elbette bu annelerin terbiyesi memlekete daha "Efendi," bir nesil verecektir.

IV

Tren Bulgaristandan geçiyor. Bulgar komşularımız bu sene feyizli bir hasada intizar ediyorlar. Allah muvaffak etsin. Her tarafında insan elinin uğraşması görülen böyle bir memlekete bizim gibi hayırhah komşu ancak saadet diler.

Bulgarlar da eski Bulgarlar değil: zamanın ve medenî vesaitin eli bu gayretli ve kuvvetli kavme de bir az daha

celebilik işlemiş, istasyonlarda inip binen Bulgarların hallerinde eskisine nisbetle bir celebilik var.

Trende konuştuğum bir kaç Bulgar hallerinden memnuniyet b'yan ediyorlardı. Yalnız gelecek sene tediyesi başlayacak olan imarat borçları ke-dillerini pek düşündürüyor. Laki bu imarat işi bütün Avrupanın başında bir kara kâbus halinde, herhalde vermesi lazım gelen de memnun değil, alması icap eden de kudretinden fazla genişlemiş olan Sı bistanda imarat göze çarpacak kadar çok, fakat gayri memnurluk hiçte saklanamıyor. Tren penceresinin köşesinden görülecek kadar aşikâr.

Bugünkü Avrupa sulhünüü iki ağır hastalıından da bu memlekette var: gayri tabii hudut ve ekalliyetler.

V.

Macaristanın bereketli ovalarından geçerek Viyananın ihtişamlı güzelliğini gördükten sonra dünyanın en güzel mın taksından biri olan Viyana - Kolonya arasını, yani Tuna ve Ren vadilerini doya doya seyretnmek en baş emellerim dendi. Viyana garından aldığım bir kitap bana bu güzel manzarayı haram etti:

Amsterdam

"Garp cephesinde şükûnet var., müellifini bir kaç ayda milyoner eden bu eserin bana olan hayrı bu güzel manzarayı bana haram etmekten ibaret kaldı.

VI

Her tarafına artık ağır bir makine kokusu, koyu bir fabrika dumanı sinmiş olan Almanyada bu dafa nazarı dikkatımı bir yenilik celbetti. Çıplak insanlar. Bunlar ne bir türedi mezhebinin salikleri ve ne de yanarak kavrularak cazip görünmeğe uğraşan hanımlar. Saçılan güneş altında demir yolu tamirine uğraşan işçiler. Kızgın temmuz güneşinin altında belden yukarı derileri sahtiyanlaşan bu adamlar buralarda sıhhat endişesinin ve hıfzıssıha itiyatlarının halka kadar indiğinin canlı misalleri.

